

MAETERLINCK, Maurice, Frans-Belgisch toneel-schrijver, essayist en dichter (Gent 29 augustus 1862 - Nice 5 mei 1949).

Bracht zijn jeugd door te Gent en, in de zomer, te Oostakker, waar zijn ouders, rijke renteniers, een buitenverblijf hadden. Volgde middelbaar onderwijs, samen met de dichters Charles van Lerberghe en Grégoire le Roy, aan het voor de Frans-Belgische literatuur zo belangrijke St.-Barbaracollege te Gent. Na zijn studie aan de Rechtsfaculteit van de Gentse universiteit vestigde hij zich als advocaat in zijn geboortestad, maar had meer belangstelling voor de literatuur dan voor de balie. In 1889 trok hij de aandacht met een merkwaardige bundel symbolistische gedichten, *Serres chaudes*. Een jaar later werd hij plotseling wereldbekend naar aanleiding van een ophefmakende bespreking door Octave Mirbeau van zijn toneelstuk *La Princesse Maleine*. Nauwelijks was het enthousiasme voor de „nieuwe Shakespeare” geluwd, of deze trad opnieuw op de voorgrond met de publikatie van een reeks essays die van hem een van de meest gelezen denkers van zijn tijd maakten. De internationale roem van Maeterlinck bereikte zijn hoogtepunt in 1911, het jaar waarin hij de Nobelprijs kreeg, en handhaafde zich tot in de jaren twintig. Daarna beschouwde men Maeterlinck niet langer als een groot denker, maar als een geniaal vulgarisator van de filosofie en van de wetenschap van zijn tijd. In de familiekring sprak de jonge Maeterlinck Frans, ook wel eens Engels of Duits; het Nederlands, of beter het dialect van Gent en Oostakker, kwam, zoals hij later zelf verklaarde, alleen aan bod tegenover het personeel. Dit dialect was hem evenwel van groot nut bij de vertaling van de Vlaamse mysticus Ruusbroec, die op zijn denken een onuitwisbaar stempel drukte. De flaminganten hebben Maeterlinck zeer scherp aangevallen, vooral toen hij in de *Figaro* van 5 juli 1902 het Nederlands als een „jargon informe et vaseux” bestempelde. Deze woorden werden echter, zoals de

auteur zelf en later prof. A. van Elslander aange-
toond hebben, gedeeltelijk verkeerd begrepen.
Maeterlinck hield van de taal van Guido Gezelle
en van zijn goede vriend Cyriel Buysse, aan wie
hij in 1899 de raad gaf niet in het Frans, doch in
het Nederlands te schrijven, maar hij had een
hekel aan het volgens hem al te kunstmatig alge-
meen Nederlands dat zich in die tijd, onder invloed
van de V.B., in Vlaanderen begon te verspreiden.
Indien hijzelf het Frans als literaire taal verkoos,
was dit niet uit misprijzen voor de taal van zijn
volk, maar doordat in zijn vormingsjaren zowel
het middelbaar als het hoger onderwijs in het Frans
gegeven werden, en doordat de bourgeoisie waar-
toe zijn ouders behoorden zo goed als volledig ver-
franst was. Maeterlinck hield van Vlaanderen en
van de Vlaamse mensen, zoals blijkt uit zijn protest
van 1908 tegen de beschimpingen die door Octave
Mirbeau - die hem in Parijs lanceerde - geuit wer-
den in zijn reportage La 628-E8, maar door zijn
afkomst had hij geen begrip voor de sociale achter-
grond van de V.B. De afstand - in 1897 vestigde
Maeterlinck zich te Parijs, later te Nice - heeft
deze kloof steeds verder verbreed. In 1911, het jaar
waarin hij de Nobelprijs verwierf, protesteerde
Maeterlinck heftig tegen de Vlaamse eis om de
Gentse universiteit te vernederlandsen. Hij be-
schreef deze eis als „absurd en misdadig” en gaf
de Walen de raad een einde te stellen aan de „bar-
baarse strijd” van de flaminganten door als tegen-
maatregel te eisen dat elke Vlaamse functionaris
voortaan een grondige kennis zou bezitten van
het ...Waals. Hieruit blijkt dat hij het Nederlands
op gelijke voet stelde met het Waals en dat hij als
officiële taal voor België alleen het Frans, de taal
van de „elite”, kon aanvaarden.

LITERATUUR: *Enquête de « Wallonia » sur la néerlandisation de l'Université de Gand et sur le mouvement flamignant.* M. Maurice Maeterlinck, in *Wallonia* (1911, p. 122); - *Annales (de la) Fondation Maurice Maeterlinck* (1955): - Maeterlinck, speciaal nummer van *Europe* (juli-augustus 1962); - *Maurice Maeterlinck 1862-1962*, een bundel artikelen onder de leiding van J. Hanse en R. Vivier (1962); - A. van Elslander, *M. Maeterlinck et la littérature flamande* (1963); - *Le centenaire de M. Maeterlinck* (1964); - H. Dyserinck, *La pensée nationale chez les auteurs flamands d'expression française de la génération de 1880*, in *Actes du IVe Congrès de l'Association Internationale de Littérature Comparée 1964* (1966).

ROLAND BEYEN